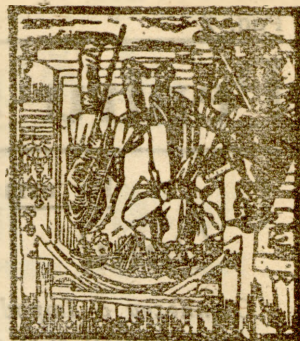

FOAIA POPORULUI

EA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul
ca să nu rălațiți!”...

pare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
publicat în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 87-1943.

Organ al Asociației pentru literatura română și
cultura poporului Român, „Astra”

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.546/1943

In zodia mașinilor...

De prof. univ. VICTOR STANCIU

Războiul, marea înclăștare de neamuri, a arătat că cea mai mare putere în lume de astăzi este industria. Statele Unite ale Americii nu au fost o putere militară, totuși intrarea marei republici americane în războiu a înclinat cumpăna victoriei în partea celor nepregătiți să poarte un războiu atât de lung și de greu. Republicele sovietice, industrializate, au avut posibilitățile ducerii unui războiu al mașinilor, așa cum nu l-ar fi putut duce niciodată imperiul rusesc, cu toate că și aceasta avea atât materialul uman, cât și materiile prime necesare purtării războiului. Germania, „înarmată până în dinți,” țara iuncărilor războinice, țara care a pus fiitilul războaielor europene din ultimele 2 secole, a supra-prefuit puterea ei armată, fiind încrezută în puterea fabricelor ei de armament și în spiriul războinic al populației de aproape 80 milioane oameni.

Acest războiu al mașinilor a fost câștigat de cele mai perfecte și mai numeroase unelte războinice: avioane, tancuri, autocamioane, puști automate, tunuri cu repeliție și multe alte născociri războinice ale minții omenesci.

Chiar oamenii au trebuit să-și schimbe felul de luptă. Un mecanic care a fost în stare să repare la timp o mașină în pană, a fost mai folosit războiului de astăzi, decât cel mai viteaz și mai bun soldat combatant. Dacă mașinile au decis războiul dintre neamuri, e clar că superioritatea o are acela care știe să poartea mașinile, și să le țină în stare de perfectă funcționare în tot timpul lungului războiu.

Acum războiul s'a sfârșit, și să sperăm că pacea care se va face, va elimina pentru totdeauna riserile și barbariile unui alt războiu. Totuși, mașina care a arătat puterea ei în timpul războiului, care a înmilit puterea brațului omenesc, care prin acest războiu a hotărât soarta omenirii de astăzi și a fixat-o pe aceea a celei de mâine, va stăpâni și în viitor viața omului. Volanul tractorului, va înlocui, treptat, biciul boilor și hamurile cailor; lampa electrică va alunga semiîntinericul lumânărilor și chiar acel al lampelor cu petrol; automobilul și avionul iau locul carelor cu cai; țesătoriile mecanice alungă în lumea uitării poezile fuselor din șezători. Farmecul

Cartea țărancei

II

Țărănca noastră este o sfântă pe care niciun calendar n'o însemnează însă cu roșu în foile lui, o mucenică uitată parcă și de Dumnezeu și de oameni

Știința de carte i-ar putea ușura mult această soartă amară. Pentru că femeia, adeseori, iubește mai mult decât bărbatul cartea. Cu înclinarea ei de a cur-oaste cât de multe lucruri, ea se apropie de carte cu mai mare sete decât bărbatul. Din păcate, însă, foloasele pe care le trage de pe urma cărții sunt mult mai puține decât ale acestuia. Până când bărbatul, după ce părăsește băncile școlii mai caută să învețe ceva din carte, sau măcar dintr-o gazetă, țărănca, dacă mai rătăcește din când în împărăția fermecată a slovelor, o face numai ca să citească o glumă, o poezie sau o povestire. „Polțica mare” nu e de capul ei. Cartea a ajuns deci pentru ea mai mult o trecere de vreme. Și cum, odată cu înhămarea la greutățile vieții, clipele ei de răgaz sunt tot mai puține, cartea este uitată și ea cu totul. I-a trecut astfel prin mână o comoară, fără să-și dea seama de prețul ei.

Căci într'adevăr, în starea în care se află acum satele noastre, țărâncăle pot avea câștiguri mult mai mari dela carte decât țărâni. Munca țărânului își are hotarele ei bine măsurate. Acolo înnoirile nu sunt atât de numeroase și atât de dese. Pe când munca femeii este fără de margini și fără de răgaz. Dacă îndeletnicirile țărânului au tras apoi oarecare foloase de pe urma științei de carte, țărânca prea a rămas îngredită în vechile obiceiuri, în păcătoasa și adeseori urigătoarea neștiință. Câte nu i-ar putea spune cartea pentru mii de nimicuri ale gospodăriei sale, pentru creșterea copiilor, pentru sănătatea trupei și sufletească a casei sale? Cât de mult nu i-ar ușura învățăturile ei robia, cum ar ridica-o ele acolo unde într'adevăr se cuvine, pe aceeași treaptă cu soțul în întemeierea unui cămin mai ușurat de griji, mai fericit. Suntem convingși că lucruri așa de mici, de neînsemnate la prima vedere, care se găsesc în cărți, ar putea aduce cele mai binecuvântate schimbări în viața de trudă a țărâncii noastre, revărsând astfel îndestularea și mulțumirea în căminul familiar, la care ea ține doar mai mult decât la însăși viața ei.

E adevărat că și noi orașenii suntem vinovați de această stare a țărâncii, pentru că nu-i dăm cărțile și gazetele care se potrivește nevoilor ei, în măsura în care le dăm bărbatului. Abia de vreo zece ani încoace dacă ne gândim mai stăruitor la cititul ei.

Ar trebui să avem nenumărate cărți, ieftine, scrise pe înțelesul tuturor, pentru nenumărate nevoi ale femeii dela țară. Ar trebui, mai ales, să avem o gazetă a țărâncii, de toate vârstele și îndeletnicirile.

Sunt sigur că ele vor apare nu peste multă vreme. Până atunci să ne folosim de puținul pe care-l avem. Să îndemnăm țărâncă să citească. Pe raftul cu cărți, care n'ar trebui să lipsească din nici un cămin, să se înșirue și cărțile ei dragi.

Ionuț

și poezia vieții patriarcale din trecut — cu sau fără voia noastră — vor fi înlocuite de iureșul mașinilor și poezia lor. În loc de pajuri măeștre vom avea avioane, în loc de Gerilă avem mișina de înghețat a lui Linde, în loc de Smeoacă, care mânca distanțele, avem locomotivele uriașe, în loc de Piperuș Petru mic și afurisit avem bomba atomică. Poezia patriarcală face loc alteia, nu mai puțin fermecătoare.

Și în această lume care se schimbă, ce facem noi cari am ajuns la granița unei noi lumi? Continăm tradiția părinților noștri? Moșia noastră o păstrăm și o cultivăm tot așa cum au îngrijit-o străbunii noștri? Vom trăi cu același biciu de lângă boi, cu același sbârnaț al fuselor din șezători, cu același standard de viață redus? Nu. Vrem sau nu, viața trece pe lângă noi, și cei cari stă-

pânesc mașinile vor lua locul celor nepricuți în tainele lor.

Datoria noastră, a acelor cari au de spus un cuvânt de îndrumare poporului dela sate, este să lămurim acest fapt și să îndemnăm cu toți copiii satelor să fie pregătiți în cunoașterea tainelor mașinilor. În școli să se explice și să se facă cursuri de tractoare și mașini agricole, de pompe, piese și motoare. E sosită vremea când trebuie să îndemnăm toate familiile, cu 2 și mai mulți copii să trimită cel puțin câte unul la meserii și ateliere de fabrică. Iar noi să ne îngrijim ca acest prinos al satelor, dat vieții de mâine, să fie îndrumat, pregătit și ocrotit.

Să pregătim oamenii necesari pentru lumea de mâine, pentru lumea mașinilor!

Prof. univ. Victor Stanoiu

Micii meseriași-patroni din Sibiu își spun neajunsurile

Intruniți în congres la Sibiu, în sala Primăriei Municipiului, în ziua de 27 Ianuarie a. c., meseriași-patroni de toate branșele și-au mărturisit, din nou, neajunsurile și multiplele greutăți pe cari le întâmpină în exercitarea meseriilor.

Congresul s'a ținut din inițiativa confederației Generale a Muncii, și a fost prezidat de d. Ioan Ciup, maestru pantofar, având ca secretar pe d. Ioan Manișu, maestru tâmplar și secretarul federației locale a micilor meseriași-patroni.

Din partea oficialităților și a organizațiilor cari lucrează în strânsă legătură cu măestrii-patroni, au luat parte, dnii: Vasile Hada, primarul municipiului; Atanasie Gherman, Inspector general al muncii, Ion Smeu, președintele Comisiei locale a Sindicatelor Unite de muncitori salariați și d. Octavian Lupea, delegatul Confederației Generale a Muncii.

După ce d. Ion Manișu, secretarul General al congresului, a făcut o amănunțită întâișare a tuturor neajunsurilor pe cari le întâmpină micii meseriași-patroni, au luat cuvântul reprezentanții diferitelor branșe, cari au arătat, în parte, lipsurile lor și au arătat cum s'ar putea ajunge la o îmbunătățire a situației.

După îndrumările date de reprezentanții oficialităților și ai organizațiilor sindicale pomeniți mai sus, congresiștii au dat aprobarea unei moțiuni care cuprinde o seamă de doleanțe. Iată o seamă din ele.

1. Suprimarea tuturor registrelor comerciale și fiscale, și încetarea controalelor de speculă și sabotaj pentru meseriașii patroni,

2. Repartizarea pe seama meseriașilor patroni a materiilor prime pentru ca meseriașul patron să nu mai fie speculat la bursa neagră, iar în fața clientului să devină la rândul său, speculant ordinar.

3. Acordarea de credite pe seama meseriașilor patroni, întrucât astăzi nicio instituție bancară nu le mai acordă împrumuturi pentru a putea lua comenzi mari și pentru ași putea procura materialele necesare.

4. Abrogarea deciziei ministeriale cu privire la salarizarea ucenicilor cari primesc întreținerea dela patron și respectarea vechilor contracte de ucenie, cari n'au fost anulate prin etocul vreunei legi, până acum.

5. Fixarea altor norme pentru apă-

(Continuare în pag. 8-a)

Pentru suflet

Pe urmele Domnului

Omul

Dumnezeu a împodobit lumea cu multe trumuseși și a așezat în ea nenumerate tiințe și lucruri. Toate câte sunt în lume își au un rost al lor, pus de Dumnezeu, și toate se întrec, într'un chip sau altul, în a grăi despre înțelepciunea Făcătorului.

Dar deasupra tuturor ființelor și lucrurilor din lumea aceasta, l-a așezat Dumnezeu pe om. Minunată făptură e omul! Zidit „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu,” el nu este chemat să fie asemenea celorlalte făpturi din lume. Este foarte adevărat, că și omul are trup zidit din țărână; și la întâia privire s'ar părea chiar, că trupul lui este prea puțin deosebit de acela al altor ființe. Cu toate acestea, până și trupul nostru cel zidit din țărână stă drept și parcă ar năzu să se ridice, în fiecare clipă, spre ceva tot mai frumos.

Dar un lucru mare îl așază pe om într'o stare deosebită: trupul lui este sălaș al duhului. El adăpostește în sine o scânteia nemuritoare, care este sufletul.

Se înțelege, însă, că împrejurarea aceasta deosebită aduce cu sine și oarecare obligații din partea omului. Mai întâi, el nu este chemat să se dorească numai după cele ale trupului, cum stă lucrul cu alte tiințe din jurul său, ci mai cu sârguință după cele ale duhului. Apoi, dacă toate lucrurile și tiințele din lume aduc mărirea lui Dumnezeu prin trumuseșea lor, dar fără bună știință despre aceasta, omului îi se cade să facă totul cu știință și cu bună voință. Așa poate răsplăti el bunătatea și milostivirea lui Dumnezeu. Și numai așa poate arăta că își cunoaște menirea cu care Tatăl cerească l-a așezat pe acest pământ.

Ne-a zidit Dumnezeu în chip deosebit? Să năzuim deci, cu tiința noastră trapească și duhovnicească, a dovedi în lume și o trăire deosebită!

D. Călugăr

Sub steagul Astrei

Pentru cetitori

Suntem fericiți să putem anunța pe iubii noștri abonați și cetitori, că numărul celor ce scriu la Foaie a sporit din nou. După ce ne-am asigurat colaborarea neîntreruptă a unor distinși și învățați profesori de la Universitatea Ardealului și după ce au intrat în rândurile noastre și o seamă de scriitori bănațeni care redactează „Pagina Banatului,” iată că ne vine o nouă solie înviorătoare de la luminătorii agriculturii noastre, inimoșii profesori și asistenți ai Facultății de Agronomie din Cluj. Valoroșii membri ai corpului didactic de la această Facultate, vor redacta în „Foaia Poporului,” în fiecare săptămână, o pagină prețioasă, cuprinzând învățături, îndemnuri și sfaturi privitoare la gospodărie și la tot ce este în legătură cu înflorirea și propășirea economică a țărănilor noștri de pretutindeni.

Mulțumim, din inimă, tuturor pentru aceste prețioase colaborări și rugăm pe iubii noștri cetitori, să le urmărească scrisul, să le urmeze cu sfințenie îndemmurile și sfaturile bune și să dea mai departe aceste sfaturi și îndemnuri pentru ca ele să fie folosite și altora.

Nădăjdum că vechii noștri abonați și cetitori, apreciind străduințele noastre necontenite de a le da o foaie cât mai bună și mai folositoare, ne vor sprijini și mai mult în viitor și ne vor aduce alte sute și mii de abonați noi, care — înșiruiți sub steagul glorios al „Astrei,” — vor forma o armată puternică de luptători luminați pentru propășirea poporului Român.

„Foaia Poporului”

Trimișii „Astrei” în mijlocul poporului

Duminică, trimișii „Astrei” D-nii Păr. I. Chioariu, preot în cartierul de peste Cibin și N. Baltes înv., au prieluit poporului din acest cartier momente de înălțare sufletească. În biserică, la priceasnă, D. N. Baltes, a talmăcit Evanghelia Vameșului „Zacheu.” Predica a fost ascultată cu multă cucernicie. La sfârșitul Liturghiei, Păr. I. Chioariu, a vorbit poporului despre „Astra” în trecutul neamului, la fel și D. N. Baltes. Ambii au dat îndemnuri calde, ca poporul să se înscrie sub stindardul bătrânei „Astra.” Vorbitorilor „Astrei,” li s'a arătat multă dragoste și căldură. Un frumos număr de măreni au făcut abonamente la organul „Astrei” „Foaia Poporului.”

Astfel de întruniri, se vor face în toate cartierele Sibului de D. N. Baltes și C. P. ai bisericilor respective.

Moartea unui vrednic meseriaș român

Zilele trecute, s'a sfârșit din viață

primul meseriaș român, care a condus pe vremuri o secție la Uzina Electrică și a deschis primul atelier românesc de lăcătușerie din Sibiu: I. Bedelean.

Defunctul, a inventat băncile de școală mobile „Bedelean.” A fost un bun creștin și român, fiind exemplu viu mai ales în lumea meseriașilor noștri. Meritele defunctului, le-a arătat simțit Păr. I. Chioariu, din partea bisericii și D. N. Baltes, din partea învățătorilor.

Vești dela Cercurile Culturale ale „Astrei”

— Daia-Sibiu —

Duminică 27 Ian. 1946 ora 2 p. m. a avut loc cea de-a 3-a șezătoare culturală org. de cercul cult. „Astra,” din Daia, jud. Sibiu.

Programul compus din coruri, recitari și dansuri naț., poemul: „Prin jerfă”
(Continuare în pag. 3-a)

Pentru trup

SFATURILE DOCTORULUI

Farmacia de casă

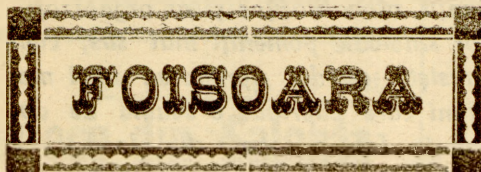
— Apa oxigenată —

Un alt medicament foarte des și foarte folositor, este apa oxigenată. Se cere în farmacie ca apă oxigenată de 3 procente.

Acest medicament se folosește pentru răni, tăieturi și buboaiile care au copt, adică cari au puroiu. Turnă din sticlă puțină apă oxigenată pe bucată de vată și cu această vată ștergem, cu grijă, rana, ca să îndepărtăm tot puroiul ce se află pe rană. În clipa când apa oxigenată atinge rana, se produce spumă bogată, prin ceea ce îndepărtarea puroiului se face cu multă ușurință. Rana se spală tot 2 zile, sau chiar și în fiecare zi, după care se pune pe rană o bucăciță de tifon sau o bucăciță de cârpă curată iar pe deasupra puțină vată și se legă. Dacă tifonul sau cârpa se prind de rană și nu se deslipesc ușor când vrem să desfăcăm legătura, nu de lipsă să tragem de legătură fiindcă produce durere. Picurăm mai mult picături de apă oxigenată pe legătură lipită de rană și se va produce acolo spumă. Această spumă ne va ajuta să luăm legătura de pe rană cu multă ușurință, fără să tragem, iar după aceea spălăm rana cu apă oxigenată cum am spus mai sus.

Sticla cu apă oxigenată se ține totdeauna bine astupată, la întunec și la răcoare. Dacă o ținem la loc cald, foarte ușor poate să arunce dop afară, ba chiar să crepe sticla. Dacă o ținem la lumină, apa oxigenată, după scurt timp, își pierde efectul și nu mai e bună la nimic. Apa oxigenată numai atât timp e bună, până când face spumă pe rană. Dacă nu face spumă când se pune pe rană, înseamnă nu mai e bună. O sticlă cu 250 grame ajunge timp îndelungat.

Apa oxigenată să nu se pună nicădată în ochi sau nas, fiindcă produce acolo arsuri primejdioase. Dr. I.

FOISOARA

Purcelii Lelei Mărioara sau Pesta porcină

Nu mai putea de bucurie lelea Mărioara, că i-a ajutat Dumnezeu să-și poată cumpăra doi godonași frumoși, drăgălași și sănătoși de îli era mai mare dragul să te uiți la dânșii, cum se desmiardă singuri, cum se tolănesc la soare, grohăind, din când în când, parcă ar vorbi întreolaltă, cum se împing și se mușcă prietenește și cum hăpăiesc de cu poftă din mâncarea pregătită cu atâta grijă de lelea Mărioara.

Lelea Mărioara vorbea cu purceii ca și cu niște copilași ai ei, care îi erau dragi, ca ochii din cap.

Pe unul îl botezase Ionică, iar pe celălalt Vasilică și toată ziua n'avea altceva de vorbit cu vecinii decât despre Ionică și Vasilică ai ei, cari mânăncă așa de bine, sunt așa de frumoși și cresc ca din apă.

Ionică avea doi cercei sub barbă,

care îl făcea și mai drăgălaș, iar Vasilică avea un botișor mic și cârn și niște ochi frumoși și mici și numai nu vorbeau.

Lelea Mărioara își făcuse o socoteală scurtă.

Până la Crăciun fiecare purcel va cântări o majă și va avea pe spinare slănină de o palmă grosime.

Pe Ionică are să-l vândă la Târgul Lăpușului pe bani mulți, din cari apoi are să-și cumpere o pereche de cisme și-i vor mai rămâne bani destui, ca să-și poată cumpăra alți doi purcei mici, pentru crescut.

Pe Vasilică are să-l taie pentru casa ei și are să facă cârnați cu usturoi așa cum îi plac lui Georgică, feciorul ei cel mai mare și slănină papricată, ca să aibă ce mânca toată vara, la munca câmpului.

În ziua de Sf. Ilie, când era soarele de o prăjină, lelea Mărioara se grăbește să ducă mâncarea lui Ionică și Vasilică, pentru că vroia să meargă apoi cu Săndica, nepoțica ei cea mai mică, la Sf. Biserică.

Când se apropie de cotef, lelea Mărioara, plină de veselie, strigă:

„V-ați sculat, copilașii mamei dragi, haideți leneșilor, sculați că mămica

v'a adus mâncărică bună, bună de tot”.

Lelea Mărioara toarnă mâncărica în trocuță, plescăind din buze și din limbă, ca să facă poftă de mâncare porcilor.

Ionică sare vesel și se repede la mâncare, hoptăind cu poftă, dar Vasilică abia se urnește din culcușul lui și vine spre troacă, trist și abătut cu capul în jos, împleticindu-se de picioarele din dărăpt, cu codița lăsată în jos și cu ochii înroșiți și urduși.

Vasilică abia își moaie botișorul în trocuță cu bunătași, fără să ieie nimic în gură; se oprește, stă un minut cu botișorul lui cârn, răzimat de marginea trocuței, apoi se învârtește încet și se duce, clătănându-se, ca și cum ar fi beat, spre culcușul lui de paie.

Vasilică era bolnav și de aceea se ascunde adânc în paie, de-i rămân numai soldurile afară.

Lelea Mărioara a rămas încrămențită de spaimă și i s'a pus un nod în gât, nemaiputând scoate o vorbă. Parcă simțea că i se înmoaie picioarele și se ametește de cap, numai la gândul, că poate să fi dat peste Vasilică o troahnă rea, dintre cele, de cari se aude că bântuie prin sat, din pricina căreia au murit atâtia porci.

Cuprinsă de acest gând, că Vasilică poate să fie lovit de boala aceea rea, la cari oamenii îi zic pestă sau ciumă,

că și ei au auzit dela doftor, că se cheamă așa, a început să bolborosească repede o rugăciune, să lerească Dumnezeu, pe Vasilică și pe Ionică de Pestă și să ajute Dumnezeu, să se vindecă Vasilică cât mai repede de troahna, care a dat peste el.

Știa lelea Mărioara foarte bine, porcul lui Alexandru Oiiță a murit pestă, că doi porci ai Frusinei și marului au murit de pestă, că scroful Petre Cojiță a murit de pestă și mulți porci, mari și mici, din satul au murit de pestă.

Doar ai fost un doftor înalt și știuștir în sat, cu ochelari mari, cari le spus, că porcii se îmbolnăvesc mor de pestă, o boală foarte moloșitoare și că e greu să scape porcinii de această boală.

Parcă își aduce aminte lelea Mărioara, așa ca prin vis, că spurdoftorul că numai porci „oltoniși” și ferii de boală și îndemna pe oameni să se înscrie pentru „oltonirea” porcilor.

Dar pe semne, că oamenii n'au vrut să-l oltenească afară de părinții Măru, de învățător, de primar și de morarul din capul satului de j.

Dr. S. Piersic medic veterinar

Indrumări agricole pentru câmp și gospodărie

Lămurire

Valoroasa și bălăna „Astră”, întemeiază o pagină agricolă la „Foaia Poporului”.

Foaia aceasta n'a fost lipsită niciodată de îndrumări agricole, pentru gospodariii noștri. Acum însă, strânge aceste sfaturi într-o pagină întreagă spre a fi mai ușor și mai cu tolos de cercetat.

Și de acum pagina agricolă va scrisă de cărturarii și practicienii din jurul Facultății de Agromi din și ai celorlalte Institutii agricole din Ardeal.

Pământul a fost și a rămas temelie existenței tuturor popoarelor. Acum în războiu s'a verificat din nou, acest adevăr și s'a văzut ce însemnează rodul pământului care nu a putut fi fabricat de nicio mașinărie, oricât de iseață ar fi fost plănuită.

Ne sbatem și acum în lipsuri pe care le așteptăm împlinite mai mult dela sămânța ce-o încredințăm pământului, decât dela alte ocupațiuni omenești. De aceea se cade să lucrăm mai bine acest pământ alduit de Dumnezeu, căci așa vom căpăta mai mult rod, mai multă sănătate, mai mulți bani și va fi mai multă mulțumire în toată țara.

Știința cultivării pământului întrece tot ceea ce credem că știm noi fiecare în parte. Așa fiind, se cuvine să ne dăm mâna frățeste pentru a găsi mijlocul cel mai bun de lucrat pământul.

Sunt, încă, foarte multe cunoștințe lipsă din traista cu învățatură a fiecărui gospodar român. Vom căuta să le arătăm pe numele lor cel adevărat pentru ca gospodarul să-și umple traista cu învățatură și coșarul cu bucate.

În foaia de față vom spune numai lucruri care se potrivesc în locurile noastre. Gospodariii sunt rugați să ne urmeze sfaturile, căci vor avea numai folos de pe urma lor. Ei pot să facă și întrebări la Foaie pentru a primi răspuns la tot cu ceea ce nu sunt în clar din treburile gospodăriei și ale câmpului. Ba mai mult, toți gospodarii și cărturarii sateilor sunt invitați să ia chiar parte la scrierea Foii noastre, trimițându-ne ceea ce cred că este bine să fie cunoscut și de alții. Noi cei de aici vom căuta și prilejul să ne arătăm și pe la sate pentru a vedea, a sfătui și chiar a face diferite încercări în câmp și curte, la fața locului.

Cu nădejdea în Dumnezeu, cu hărnicia mereu trează și cu urechile și inimile la noi, iață secretul, ca pe latura agricolă, să fim de folos nouă înșine, unii alora și, cu toții, scumpei noastre țări românești.

A. V.

Ingrijirea uneltelor agricole

Plugarul fără unelte este ca soldatul fără pușcă. Tot așa este și plugarul care are unelte slabe. Unele sunt făcute din lemn, din fier și chiar din amândouă. O unealtă bine îngrijită va ține mult și banii cruțați îi putem folosi pentru alte necazuri. Fierul este un metal care ruginește. Și alte metale ruginesc cum este arma dar numai la față. Rugina fierului este însă păcătoasă căci ea roade în adâncime fierul încât lumea zice că „L'a mâncat rugina.” Cine n'a văzut un cui mâncat de rugină? Așa dar rugina este un mare dușman al plugarului cu unelte de fier.

Ca să nu ruginescă fierul

Oamenii învățați au allat că la uscat rugineste mai încet, însă fierul în atingere cu aerul și umez ala rugineste foarte repede. Tot ei au găsit că dacă acoperim fierul cu o unsoare, cu o vopsea sau chiar numai cu lapte de vacă, acestea împiedică ruginirea. Iată deci un mijloc prin care putem feri uneltele de rugină.

Vopseaua pe unelte

Uneltele agricole au soarta să fie folosite numai în anumite timpuri din an și apoi stau undeva într'un pod, șopru magazie (găbănaș) sau chiar în casă. N'am vrea să pomenim, dar suntem siliți, că sunt și plugari cari țin uneltele afară în bătaia ploii și a soarelui, deci le țin la rugină.

Uneltele ies din fabrici văpsite nu numai pentru frumusețe dar mai ales pentru a feri părțile de fier, de ruginire și părțile lemnoase, de putrezire

Trebuie să cruțăm această vopsea prin îngrijirea bună a uneltelor.

Cum putem cruța uneltele

Așa dar trebuie ca să adăpostim uneltele la loc uscat și ferit. Trebuie să ungem cu unsoare groasă părțile cari lucrează în pământ și care capătă oglindă cum sunt ferele plugului și cormana. Dacă nu avem unsoare le vâruiim.

Părțile de fier sau lemn vopsite se ung cu ulei ars (ulei folosit dela motorul mașinei de treerat, care astfel se aruncă). Ungerea se face cu o perie care ajută uleiului să ajungă în scobiturile în care este mare nevoie de el. Scobiturile sunt cuibul dela care pornește rugina sau putrezirea lemnului.

Cum vom îngriji — așa vom avea

Iarna gospodarul trebuie să controleze dacă uneltele curățite și unse din toamnă sau dela terminarea lucrărilor sunt bine păstrate. Cele care au nevoie de reparații se vor repara din timp. Ferele plugurilor se vor ascuți astfel ca primăvara să găsească gospodarul gata înarmat pentru lucrările de însămânțări.

Dacă întreținem bine uneltele dăm și un mare ajutor Statului care aduce cu mari greutate uneltele din alte țări și pe bani grei. Este deci o datorie a fiecăruia, pe lângă faptul că este în folosul lui, ca aceste unelte să le țină în bună stare, cât mai mult

Iacob Rusu

Vești dela Cercurile Culturale

(Urmare din pag. 2-a)

la unire” de A. Morariu a fost pregătit de inv. dir. Mihai I. Vlad și Dna. Maria Alexandriu, o haraică și pricepută învățătoare.

Au luat parte tineret și părinții copiilor. D. dir. M. I. Vlad a vorbit despre: „Cum trebuie înțeleasă azi ideea de Unire” iar pr. I. Gherghel a făcut apel pentru plata taxelor de membrii. Datorită străduințelor depuse de biroul Cercului sau înscris: 65 membri activi și 35 ajutători, cari și au achitat cotizațiile. Inscriserile continuă.

„Foaia Poporului” organul „Astrei” numără până în prezent 84 abonați în comună.

S'au angajat, până în prezent, 3 prod. teatrale cu program variat, instructiv și educativ.

Cărțile din biblioteca Cercului se cîtesc de 37 membri iar calendarul de perete și al „Foii Poporului” a fost răspândit în majoritatea caselor.

În prezent intelectualii membrii ai cercului se ocupă de alfabetizarea celor cari nu s'au putut împărlăși la cultura românească din cauză că în 1894 școala a fost desființată de slăpânirea maghiară pe motiv că: „nu corespunde prescripțiilor ministeriale”. În 1921 a luat ființă școala românească de Stat.

Vechea slăpânire săsească a comunei s'a îngrijit însă ca să construiască un adevărat palat pentru cărciuma comunală, în timp ce pentru școală nu avea fonduri.

Activitatea în cadrele „Astrei” este în plină desfășurare; în Sept. 1945 s'a inaugurat „Casa națională românească datorită străduințelor pr. I. Gherghe și colaboratorilor săi.

Dorim un sprijin moral mai activ din partea conducerii centrale a „Astrei”.

Inv. dir. M. I. Vlad

Micii meseriași-patroni din Sibiu își spun neajunsurile

(Urmare din pag. 1-a)

carea contractului colectiv la meseriașii patronii, întrucât ei nu sunt în stare să asigure salarii lor diversele indemnizații și ajutoare prevăzute de contractele colective.

6. Căminurile de ucenici să primească numai ucenici dela meseriașii patronii, iar la conducerea lor să fie înglobați și meseriașii patronii.

7. O mai bună funcționare a școlilor de ucenici, cu mai puține ore teoretice.

8. La Casa de Asigurări Sociale să intervină de urgență o schimbare întru cât în situația de acum ea nu corespunde cerințelor asigurătorilor săi. Să ia ființă dispensare pe specialități de boli, întrucât nu este omenesc ca bolnavul de plământ și accidentatul de muncă să aștepte ore întregi în aceeași sală de așteptare. Medicamentele ce nu se găsesc la farmacia Ca-

Iubiți Săteni

și cărturarii ai sateilor!

Reîntorcându-se din refugiu instituțiunile românești pe plaiurile ce au fost vremelnice impilate, Astra își reia activitatea, adresându-se die nou Ardealului întreg.

Continuăm drumul vechiu cu puteri noi, însufleșite de biruința dreptății, prin care încăodată s'a făcut dovada, că nimeni și nimic nu mai poate opri neamul nostru în calea lui de înălțare spre destinul de a ajunge în rând cu popoarele fruntașe ale lumii.

Cum cei mai mulți dintre noi suntem agricultori, Foaia Poporului urmărește, ca pagina despre „Agricultură și Economie” să fie cât mai la înălțime cu cerințele vremurilor noi. În mijlocul împrejurărilor de acum, cari se schimbă mereu și se schimbă profund, poporul dela sate are nevoie, mai mult ca oricând, de sfatul oamenilor înțelepți și cu iubire de neam.

Pentru acest scop, Astra și-a asigurat sprijinul unui mănunchi de gospodari pricepuți, cari vă vor da sfaturi nu numai în ceea ce privește muncile agricole și cele casnice, dar și în chestiuni economice cari se pun atunci când săteanul vinde și cumpără, când el are un ban economisit, sau când are treburi cu autoritățile agricole, silvice, veterinare, sanitare, de percepție, de administrație civilă și militară, sau în general când are treburi la oraș.

De aceea facem apel la toți intelectualii români și în special la cuvioșii noștri preoți și vrednicii învățători ai neamului, la cuvioșii noștri preoți și vrednicii învățători ai neamului, la prietenii șefi de ocoale agricole și silvice, la medici umani și veterinari, să ne dea concursul lor nepretuit, trimițându-ne — în scopul arătat mai sus — articole instructive de câte 200—300 de cuvinte, sau articole mai mari de cca 500 de cuvinte (o coloană din gazetă), sau prin o carte poștală — fie și anonimă — să ne atragă atenția asupra unor probleme ce ar dori să fie scrise în pagina despre „Agricultură și Economie” a „Foiei Poporului.”

Numai ajutându-ne unii pe alții cu zel frățesc, vom putea fi, cu adevărat, folositori cauzei noastre comune și propășirii neamului românesc.

Redacția

sel să poată fi procurate dela oricare farmacie din oraș pe baza rețetei, iar încasarea să o facă farmacistul dela Casa Asigurări Sociale și nicicum asiguratul.

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
FOAIA POPORULUI

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

Abonamente :

Pe un an, pentru țărani și intelectuali dela sate	2500 Lei
Pentru negustori, comercianți și industriași	5000 "
Instituții și autorități	10.000 "
Abonamente de sprijin	20.000 "
Prețul unui număr	60 "

Adunarea generală a Sindicatului Presei Remâne din Ard. al. și Banat. Conducerea Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat, cu sediul provizoriu la București, face cunoscut, și pe această cale tuturor membrilor săi, că **Duminecă 24 Februarie a. c., Sindicatul își va face adunarea generală anuală, în sala Teatrului Național din Cluj. Printre alte puncte ale ordinii de zi, figurează: alegerea comitetului, a președintelui și biroului, darea de seamă despre activitatea desfășurată de Sindicat și aprobarea conturilor de gestiune. Membrii Sindicatului sunt rugați a lua parte într'un număr cât mai mare.**

Vom putea călători în lună? Ziarele din ultimele zile, au adus știrea, că un profesor american dela Universitatea din Chicago, după îndelungate cercetări, a ajuns la convingerea că în scurtă vreme omul va putea călători în lună. Cum? Același profesor spune că drumul spre lună se va putea străbate în nu mai mult de 50 de ore, cu ajutorul unei rachete electrice. Așa dar atunci când omul va avea și curajul de a se transforma într'o ghiulea.

S'a gătit carne de om? Noutatea cea mai năstrușnică pe care o discută lumea sibiană în zilele din urmă, era aceea că într'o oarecare cârciumă de peste podul Cibinului, s'ar fi gătit carne de om. Pe măsură ce noutatea își deschidea drum în rândurile lumii lesne crezătoare, creștea și groaza bieților oameni nevoiți să mănânce în restaurante sau în ospătării. Fiecare se temea să nu i se servească și lui o porție de friptură din măduarele vreunui om. Până în cele din urmă s'a putut constata, că nu este nimic adevărat din toate cele lățite pe calea șvonurilor.

Talpă pentru sate. — Prefectura Județului Sibiu face cunoscut că din cantitatea de 212 kgr. talpă fabricată de micile tăbăcării din județ, s'au repartizat satelor următoarele cantități: Rusciori 15 kg., Păuca 25 kg., Slănnic 30 kg., Ruși 20 kg., Loamnăș 15 kg., Mândra 10 kg., Hașag 20 kg., Ocna Sibiului 30 kg., Mohu 15 kgr., Veștem 18 kg. și Șelimbăr 14 kg.

Improprietățile decoratiilor cu „Mihai Viteazul”. Ministerul Agriculturii și Domeniilor face cunoscut că ofițeriidecorați cu ordinul „Mihai Viteazul”, vor fi îndreptățiți la improprietăți cu o suprafață de 5 ha., pentru fiecare.

Oaie rățăciță. Ion stănuș, din com. Sebeșel, plasa Sebeș-Alba, anunță că fiind cu oile la pășune pe hotarul comunei Iernuț, și spre Târgu Mureș, s'a trezit în oile lui cu o oaie străină având următoarele semne: albă, țurcană, cu o pată neagră pe gât, oacheșe, șulă. Păgubașul o poate primi dela adresa de mai sus.

De vânzare una garnitură de tractor, tractor „Lanz”, batoza „Hoffher” 1000 mm., pe bile, în stare bună — La Ioan Urlea și soții, Porumbacu de Jos — Făgăraș.

Dela Chestura Poliției Sibiu. Se atrage atențiunea publicului, că rupearea, distrugerea și murdărirea afișelor de orice natură este cu desăvârșire interzisă. Cei care vor contravenii acestor dispozițiuni se pun în situația de a fi arestați și trimiși în judecată.

Șeful Bir. Sig.
Mathe E.

Comunicat

Se aduce la cunoștința locuitorilor domiciliati în raza municipiului Sibiu, că, în conformitate cu ordinul Ministerului Afacerilor Interne, în ziua de Luni 4 Februarie 1946, orele 8 a. m. a început controlul populației în vederea descongesterii orașului.

Această operațiune va avea loc în sala de ședințe a Primăriei Municipiului Sibiu, zilnic între orele 8—13 a. m. și 16—19 p. m.

În acest scop, persoanele de ambe sexe, între 16—70 ani, urmează a se prezenta la datele fixate mai jos cu acte oficiale (Bir. populației, acte din care să rezulte profesiunea, instituția la care este angajat și data de când exercită profesiunea în localitate, etc.) prin care să facă dovadă de când locuiește în localitate și dovadă de rămânere în localitate.

Prezentarea populației din municipiul Sibiu, la control se va face în modul următor:

- Luni 4 Februarie 1946, persoanele a căror nume începe cu litera A.
- Marți 5 Februarie 1946, idem litera B.
- Miercuri 6 Februarie 1946, idem litera C.
- Joi 7 Februarie 1946, și Vineri 8 Februarie 1944, idem litera D.
- Sâmbătă 9 Februarie 1946, idem litera E.
- Luni 11 Februarie 1946 și Marți 12 Februarie 1946, idem litera F.
- Miercuri 13 Februarie 1946 și Joi 14 Februarie 1946, idem litera G.
- Vineri 15 Februarie 1946 și Sâmbătă 16 Februarie 1946, idem litera H.
- Luni 18 Februarie 1944 și Marti 19 Februarie 1946, idem litera I.
- Miercuri 20 Februarie 1946, idem litera J.
- Joi 21 Februarie 1946 și Vineri 22 Februarie 1946, idem litera K.
- Sâmbătă 23 Februarie 1946, idem litera L.
- Luni 25 Februarie 1946, și Marți 26 Februarie 1946, idem litera M.
- Miercuri 27 Februarie 1944 și Joi 28 Februarie 1946, idem litera N.
- Vineri 1 Martie 1946, idem litera O.
- Sâmbătă 2 Martie 1946, idem litera P.
- Luni 4 Martie 1946 și Marți 5 Martie 1946, idem litera R.
- Miercuri 6 Martie 1946 și Joi 7 Martie 1946, idem literele S.
- Ș. Vineri 8 Martie 1946 și Sâmbătă 9 Martie 1946, idem literele T.
- T. Luni 11 Martie 1946, idem literele U.
- W. V. Z. Marți 12 Martie 1946, idem literele X. Y.

Toți acei care nu se vor prezenta la termenele fixate, iar la controlul făcut de organele polițienești vor fi găsiți fără „dovezi” vor suferi rigoriile ordinelor în vigoare, urmând a se lua contra lor măsuri de evacuare din municipiu.

Chester,
A. Deleanu
Secretar,
Dr. Octav Rusu

Ce mai e nou în lume

— La Londra: discuții fâțișe între Uniunea Sovietică și Marea Britanie — Reprezentanții muncitorimei participă la lucrările Organizației Națiunilor Unite — Noul guvern sârbesc — Cine este președintele republicii maghiare — Când vor fi slobozite bombele atomice —

Știrile mai noi sosite dela Londra, lasă să se înțeleagă că acolo membri organizației Națiunilor Unite (O. N. U.), fac tot ce le stă în putință pentru a face din noua organizație o instituție cu mai mulți sorti de izbândă pentru asigurarea păcii și buneii conlucrări între marile și micile puteri, decât defuncta Liga Națiunilor. Din toate părțile se observă dorința de a spune lucrurilor pe nume, de a nu se mai umbla cu „măța în sac”, sau „cu cărțile ascunse”.

Discuțiile fâțișe între delegația britanică și cea sovietică

Din dorința de mai sus a izvorit apoi în săptămâna trecută discuții mai fâțișe între delegația britanică și sovietică, cu privire la prezența trupelor engleze în Indonezia, Persia și alte părți ale Europei. Problema fiind pusă de delegația sovietică în frunte fiind d. Vășinsky, delegația britanică, prin d. Bevin, ministrul afacerilor străine, s'a văzută silit să răspundă, dând lămuririle necesare. Se așteaptă ca chestiunea prezenței trupelor britanice în Grecia să fie discutată într'o formă deschisă când se va putea constata, că întâlnirile dela Londra ale Organizației Națiunilor Unite sunt bine venite, deoarece ele dau puțința pentru lămurirea unor stări de lucruri în jurul cărora s'a făcut multă vălvă, în ultima vreme.

Reprezentanții muncitorimei participă la lucrările organizației Națiunilor Unite

Cererea repetată de către Federația Sindicală Mondială, pentru a putea lua parte și reprezentanții ei la lucrările conferinței dela Londra, a Organizației Națiunilor Unite, a fost aprobată, în cele din urmă. Deocamdată participarea Federației Sindicale Mondiale la lucrările O. N. U.-lui va fi numai cu drept consultativ, fără a avea drept de vot, așa cum a dorit la început cei cari au adresat cererea. După cât se spune, d. Gromico, unul din membri marcanți ai delegației sovietice a sprijinit, cu multă stăruință, cererea Federației Sindicale Mondiale, ceea ce lasă să se observe, că, și în cazul de față, U. R. S. S. arată o deosebită atenție față de clasa muncitoare.

Noul guvern sârbesc

Din Belgrad ne vine știrea că Mareșalul Tito și-a alcătuit un nou guvern republican. Noul guvern sârbesc este alcătuit din 15 miniștri. Două ministere (apărarea națională și externele) sunt deținute de însuși Mareșalul Tito, conducătorul republicii jugoslave.

Noua formă de Stat ungară

Trecând la forma de stat republicană, Ungaria și-a ales un președinte în persoana d-lui Zoltan Tildy, fost prim ministru și reprezentant al partidu-

lui micilor agrarieni, iar în locul de prim ministru a fost ales d. Rakosky, care până aci deținea calitatea de vice-președinte al Consiliului de miniștri.

Când vor fi slobozite bombele, atomice

După unele știri cari sosesc din Statele Unite, experiențele cu bomba atomică se vor face în insulele Marshall din largul Oceanului Pacific, la începutul lunii Mai a. c. Populația care va domicilia pe o rază de 450 km. va fi mutată în altă parte — aceasta pentru a nu fi mutată pe altă lume de năpraznica forță a bombei atomice.

Pentru a se vedea puterea de distrugere a noii arme, se vor face mai multe încercări: la mare înălțime, apoi asupra unor vase de război scoase din funcțiune și în valurile oceanului.

Specialiștii cari au lucrat la fabricarea bombeii atomice așteaptă cu nerăbdare sorocul încercărilor, pentru a vedea până unde a progresat știința omenească a secolului nostru.

La închiderea foii

Interesante dezbateri la conferința dela Londra

Pe ordinea de zi a dezbaterilor conferinței Organizației Națiunilor Unite dela Londra, s'a pus în discuție în ziua de Luni 4 Februarie a. c., mult frământata problemă a prezenței trupelor britanice în Grecia.

Discuțiile purtate între d-nii Vășinsky — din partea Uniunii Sovietice și d. Bevin — din partea Marii Britanii, au fost însoțite de cuvinte pline de hotărâre de a lămurii, odată pentru totdeauna, rostul poposirii trupelor britanice în Grecia.

La discuții au participat și d-nii Steffanis, reprezentantul Statelor Unite și d. Sofulis, ministrul de externe al Greciei, aceștia din urmă susținând că prezența trupelor britanice în Grecia nu ar primejdui cu nimic pacea.

Uniunea Sovietică, însă, crede că trupele britanice din Grecia eșuă, prin prezența lor acolo, la încurajarea elementelor faciste și reacționare, cari vor să instaureze monarhia.

Nemângăiata soție și orfanii, eu aceiaș inimă cernită, anunță Parastasul de șase săptămâni, care se va oficia, în ziua de 10 Februarie c. (Duminecă) orele 11, în catedrala ortodoxă din Sibiu, pentru odihna sufletului scumpului și în vecl neuitatului lor tată, Inginer Stănică Sârbu.
Văduva Angela Sârbu

„LUMINĂTORUL:” PAGINA BANATULUI

— Redactat de Regionala „Astra” Bănăţeană —

Primejdia denatalităţii Banatului

Deşi situat la periferia teritoriului etnic român, Banatul a fost un Canaan în care şi elementul românesc a dispus de toate mijloacele materiale care îi asigurau o prosperitate economică, demnă de invidiat şi un progres tot mai resimţit în domeniul cultural.

Înainte de realizarea unităţii româneşti, acest colţ de pământ a fost în ultimul două veacuri, un minunat bastion de afirmare românească. Deşi a trebuit să sufere o puternică ofensivă a imperialismului străin şi să reziste tendinţelor de afirmare ale atâtor elemente străine, Românul bănăţean şi-a păstrat, totuşi, integral patrimoniul propriu, reuşind chiar a-l sporii. Lupta surdă pe care a dus-o, fără să fie ajutat de nimeni, a lăsat, însă, multe urme, slăbind blocurile compacte şi săvârşind, în fine, însăşi vitelitatea neamului nostru de aici.

De aceea grija faţă de traiul din Banat, trebuie să fie îndoită ajutându-le de a putea repara pierderile din trecut şi a-şi recâştiga vigoarea deplină. În aceeaşi vreme ei trebuia să aibă concursul pentru a rezista cu izbândă în lupta economică deslănţuită în chip deosebit de vehement tocmai în Banat.

Iată motivul pentru care credem că în organizarea acţiunii culturale trebuia să dăm o atenţie deosebită problemelor specifice ale Banatului.

Problema vitală la ordinea zilei este primejdia denatalităţii, ale cărei proporţii îngrijorătoare se resimt acum de mai multe decenii, tocmai în Banat.

Prin suplimentul „Luminătorul Banatului”, din „Foia Poporului”, vom încerca să convingem opinia publică a poporului de acolo, despre importanţa rezolvirii acestui proces tragic de decadenţă biologică a poporului nostru.

Iar pe de altă parte, stimulând la mai vie activitate culturală şi economică pe Bănăţeni, să le restituim încredere în forţele proprii şi în viitorul neamului nostru.

Astra Bănăţeană a preconizat luarea unor măsuri deosebite pe planul politicii demografice, pentru care vom reveni în numerele viitoare.

Alex. Scripcaru

Răbojul Despărţământelor şi Cercurilor Culturale ale Astei Bănăţene

Spicuim din raportul general de activitate a Despărţământului Astei din Caransebeş următoarele:

„Toate manifestările din vremea de mărire, a întregirii şi de după ea, sunt orânduite de oamenii Astei, cârmuiţi, încă de la 1909, de vicepreşedintele, iar de la 1930 de preşedintele Dr. Cornel Corneanu, şi de generaţia sa de realizatori însufleşiţi pentru idealurile neamului.

Ei editează, rând pe rând, ziarele de propagandă „Lumina”, „Făclia”, „Viaţa nouă” şi broşuri cu viaţa şi activitatea marilor bănăţeni.

Înfiinţează librăria „Cartea Banatului” şi, împreună cu Asociaţia Culturală din Banat, înzestrează şcolile cu biblioteci.

Înfiinţează, în conformitate cu planul de organizare al Regionalei Bănăţene „Astra” cu mari jertfe, în anii 1938-1939 şi 1940 Şcoala Târănească.

La 1941 Cercul Cultural al femeilor române din despărţământ cu 7 secţiuni şi la 1940 Cooperativa de consum „Frăţia”.

Despărţământul are cinstea să primească pe teritoriul său în două rânduri, adunarea generală a Astei: la 9-11 Septembrie 1900 în Băile Herculane, când îi arată frumuseţile portului naţional bănăţean şi îi demonstrează prin excursia de la Turnu Severin, unitatea pământului bănăţean şi oltean. Şi la 13-14 Noembrie 1930, când în prezenţa Regelui ţării, reinvie scrisul cântărilor şi cântecul compozitorilor bănăţeni şi scoate la lumină printr-o bogată expoziţie, produsele solului şi subsolului Daciei Ripensia de odinioară.

Organizează în curs de 25 de ani, cu concursul membrilor „Extensiunii Universitare” de la Cluj-Sibiu şi cu cel al celor mai de seamă scriitori şi cărturari din ţară, cicluri de conferinţe publice, adevărate cursuri universitare cercetate de mii de auditori. Şi încurajează cu cuvântul şi cu fapta activitatea societăţilor culturale, reuniunilor de cântări, corurilor săteşti, echipelor de dansatori precum şi pe cea a co-

Sate şi oraşe ardelen

Monografia oraşului Orăştie

Vechea urbie de pe plaiurile daco-romane ale istoricului judeţ al Hunedoarei: Orăştia, cu vechi tradiţii româneşti, încă nu-şi are scrisă şi tipărită monografia românească, căci trecutul din cele mai vechi timpuri ale acestei aşezări, ne mărturiseşte, că ea este de obârşie românească, fapt nerecunoscut însă de către scriitorii sovini şi redrepţi de alt neam.

S’au publicat şi scris ceva despre trecutul oraşului Orăştie, de către unii intelectuali români, dar prea puţin şi nedocumentat.

Primăria oraşului Orăştie a apelat prin anul 1940 la cunoştinţele şi în acest domeniu ale publicistului Dr. Eu-

geniu Munteanu, care s’a şi executat după posibilitatea timpului scurt fixat, de aceeaşi însărcinare, care face cinste în sine, dar este necompletă, ca „monografie”.

Amintim acum cu plăcere, că d. avocat Emil Gelu, cunoscut economist-cooperatist, juristul Cooperativei „Albina”, s’a apucat de o serioasă şi documentată lucrare despre trecutul daco-roman al Orăştiei, precum şi al împrejurimii sale istorice, care este aşteptată cu mare bucurie de toţi cei cari iubesc vatra şi trecutul centrului hunedorean.
Dr. E. M.

perativelor din despărţământ. Cemeorează prin festivaluri înălţătoare, zilele mari ale neamului şi ale bisericii şi stăruie prin sute de conferinţe şi deplasări artistice-culturale pentru regenerarea vieţii spirituale a satului grăniceresc.

Poezii populare

— Din Banat —

Mândră de dor pentru tine
Plânge inima în mine
Şi mi plânge şi sufletul
Că el ştie ce-i dorul.

Când văd casa mândrei mele
M’apucă un dor şi jale,
Dar mândra când mă zăreşte,
Şi ea ca mine păteşte.

Fetele până ce-s fete
Nime ’n crâsmă nu le vede
După ce-şi pun conciu ’n cap,
În crâsmă nu mai încap.

Ştiu mândruţă, ştiu prea bine,
Că te-ai săturat de mine.
Lasă-mă cu Dumnezeu,
Că mie nu-mi pare rău.
Azi nu-i lumea, ca odată,
Şapte feciori la o fată,
Ci lumea-i plină de dor:
Şapte fete şi-un fecior,
Că nici drumul nu l’oi trece
Şi gădesc mândruţe, zece.

Am avut o căărăuşă,
Până la mândruţa ’n usă,
Nu ştiu cine s’a aflat
Cărarea mi-a astupat,
Tot cu spini şi cu nuele,
Şi mai mult cu vorbe rele.

Ce stai codrule pălit,
Nu vezi cucul, c’a venit?
Mittel şi năcăjit,
Căci ce-a lăsat n’a găsit.
A lăsat pe puica fată,
Şi-a găsit-o măritată.

Face-le-i dealule şes
Şi valea bună de mers
Cu mândra să mă ’ntâlnesc,
Două vorbe să-i vorbesc:
Două vorbe tănuite
Să le fii tu mândră ’n minte.

La moară la făgădău,
Macină şi bun şi rău,
Bine-i de omul frumos
Cum ajunge toarnă ’n coş.
Când fusei să torn în coş
Morărija mă dă jos:
Stai băieţe, nu turna
Până nu te-oi săruta.

■ Din casa niciunui bănăţean să nu lipsească „Luminătorul” — organul de propagandă culturală a Astei, Regionala Banatului.

■ Folosiţi vremea ceasurilor de odihnă, pentru a vă pune la curent cu plata abonamentului la Foia.

Eminescu şi Ardealul

Marele nosiru Mihai Eminescu a fost pasionatul apărător al Ardealului. Importanţa covârşitoare pe care a avut o poetul Eminescu, în evoluţia literaturii româneşti — datorită geniului său liric, a pus în umbră şi a îngropat în uitare acţiunea şi slova lui politică.

El era printre bărbaţii cu inimă patriotică, cari au luptat pentru sfârşirea lanţurilor şi ridicarea poporului românesc de dincolo de munte.

Crezul lui, că Ardealul este leagănul şi fortăreaţa neamului nostru, rămâne şi astăzi strigătul nostru de realiere românească.

M. Eminescu a avut previziunea unirii Ardealului, simţea nevoia aelei uniri descrisă ca nimeni altul, acel crez care a legănat viaţa celor cari au văzut Unirea cea mare şi a pregătit unirea sufletească, temelie pe care s’a clădit cea geografică.

Puţină lume cunoaşte ideile patriotice şi patriotismul luminat al marelui nostru poet, pentru Ardealul cu ţinuturile din Ungaria, locuite de Români.

Prin depărţări de legendă, auzea raportul lui Dragoş coborînd din Maramureş, sau întovărăşea pe Gheorghe Şincai, în pribegiile visării. Pasiunea poetului pentru poporul ardelean, pentru sufletul şi pentru problemele lui, este hotărîtoare în orice definiţie a personalităţii sale. Ardealul crucificării, al suferinţelor şi al legendarilor de eroi şi geniul Eminescu cu inteligenţa sa divină şi profetică, poate răscoli într-o conştiinţă fierbinte de Român, realităţile sufletului neamului nostru.

Alex. Scripcaru

Să nu uităm că:

Prin Cercul Cultural al „Astei” se poate realiza:

1. O solidaritate între autorităţile publice care lucrează pentru sat — agronomul, medicul, veterinarul, preotul, învăţătorul, notarul fiind obligaţi să lucreze mână în mână.

2. O solidaritate a sătenilor, care prin strângerea laolaltă, pe de o parte vor ajuta biserica, şcoala şi administraţia pe de altă parte, vor lucra după un plan bine întocmit şi bazat pe cunoaşterea nevoilor satului, în ordinea întăririi sănătăţii, a îndrumării muncii către o mai bună producţie şi a înălţării sufletului şi minţii lor în obştea satului.

Această acţiune culturală se realizează cu ajutorul Căminului Cultural al Fundaţiei Culturale Regele Mihai I transformat în 1945 în Cercul Cultural al Astei” din com. Cărani, jud. Timiş-Torontol, unde intelectualii au înţeles glasul zilelor de azi şi s’au constituit într’un cerc îndrumător spre cele de folos poporului românesc.

▼ DACA CITEŞTI GAZETA, nu o arunca, ci împrunută-o şi vecinului pentru a o cunoaşte şi el

= Dela o săptămână la alta =

In toiul nunților...

Obicelel satului

— Ce am văzut la o cununie într'un sat din Țara Oltului —

"Câte sate atâtea obiceiuri" spune o zicătoare veche și si are dreptate: Sunt localități aproape una de cealaltă și, totuși, se deosebesc fie în port, în vorbă sau în manifestări de tot felul, care se fac în legătură cu diferite sărbători, practice dela botez, cununie, înmormântare ș. a. — Sunt datine nescrise, dar tot așa de neuitate, ce se păstrează cu sfîntenie și nimenea nu ar reuși să le poată înălțura. Poporul românesc ține la ele ca și alte popoare, că fiecare neam își are traiul său. Se respectă „obiceiurile satului,” — că, prin aceasta se ține legătura cu trecutul, cu oamenii; ni-se ivesc amintiri, pe care le potrivim timpului de față și așa ne trăim viața din generație în generație.

M'a făcut să admir unele obiceiuri vechi, bătrânești într'un sat din Țara Făgărașului, de pe malul drept al Oltului.

Era căsătoria religioasă a lui Gheorghe cu Lucreția, tineri cu bună prindere și materială și în societate. După cununia săvârșită de preot în fața sf. altar, tot acest preot e chemat în casa unde avea să trăiască perechea cununată, să slujească un sf. parastas, căci doară, zice ei: „să simtă și sufletele morților ivirea unei noi familii aci." Se așteaptă apoi sosirea cu lada, cu un lung cortegiu, care vine fără căruțe, (la alte nunți vin cu căruțe și călăreși) — Stăpâna casei, — în cazul de față, o femeie bătrână frumos „imbrobodită" — a așteptat pe mireasă în fața treptelor casei. A primit-o și a invărit-o de 3 ori apoi a condus-o în casă înconjurând masa și zicând: „Mireasă ești dar de azi înainte să nu mai fii" — Se odihnesc iarăși cu tălc, închină din sticla cu rachiu și se întrețin cu cei din casă. Trebuie, îmi spune un nuntaș, ca după obiceiul satului, să vie un copil de sex bărbătesc, — și mireasa îl ridică de 3 ori, spunându-i: „Să trăiești." Apoi un colac anume lucrat în acest scop îl leagă de braul băiatului cu o frumoasă beteală.

Urmează închiderea ușei și oprirea nănașilor până ce plătesc bine. Apoi în fața treptelor, spălarea mânilor nănașilor care stau pe scaun pe un „strai" din lână cu multe culori.

Nu mai pot spune ce a urmat cu lada miresei: toate hainele, una câte una erau scoase și predate în chiote și strigăte „ca la nuntă" Saci cu grâu, slănină cu cârlig cu tot „ca să-l folosească la leagăn."

La masa de ospățare, frumos se lega una cu cealaltă, când o cântare de bucurie, când de jale, printre care nu lipsea nice vocea cantoru'ui bisericii, cântându-și troperul său cu multă religiozitate. — Era aci icoana unei vieți întregi cu toate bucuriile și neajunsurile ei; cu ținerea trează a conștiinței creștine călăuză a vieții tinerilor prezenți.

S'a întins apoi o horă țărănească cu multă măiestrie, încât ochii privitorilor erau numai în admirație. Mândrul port național local e și el aci la locul său!

E mare deosebire între o nuntă de oraș și sat! In oraș totul se petrece în sală, în chip mai modern — la sat se petrece afară, sub ceriul liber, în livadă uneori, sub umbra nucului și'n mirosul bradului.

Să ținem la aceste obiceiuri frumoase ale satului. Nic. Teșiu

S. Zacharias S. A. Fabrică de piele din Sibiu

Extras

din procesul verbal al Consiliului de administrație din 20 Mai 1945.

Se hotărăște: Semnarea, reprezentarea firmei pe lângă d. Adm. de suprav. Nic. V. Emanoil și președintele Cons. de adm. și doi din d-nii Adolf Zacharias și Gustav Fonn, ambii în cal. de membri ai cons. de adm. și d-nii Kurt Zacharias directorul tehnic și Helmut Hiemesch directorul administrati, care vor semna și angaja firma socială prin 2 semnături sub textul firmei scris sau stampilat, sau oicare din aceste persoane.

Urmează semnăturile.

Grefa Tribunalului Sibiu Secția III. Nr. Fsoc. 661 | 1934.

Prezentul extras fiind trecut în registrul de ordine la Nr. 41 din 1945, se vizează de noi pentru publicare și afișare.

Sibiu, la 1 Februarie 1946.

Prim grefier
Constantin Gologan

Iulius Baumann soc. an. Sibiu

Extras

din procesul verbal deosebit în adunarea generală ordinară, ținută de acționarii societății în ziua de 19 Mai 1945.

S'au ales în consiliul de administrație: Baumann Iuliu; Regman Nicolae; Ion Bucșian; Domnoriu Dumitru și Baumann Iosefina.

S'au ales în comitetul de cenzori: Cadariu Aurel; Albert Arthur; Klein Alfred, iar ca membri supleanți Dr. Gust Alfred; Petersberger Anna și Isabella Rother.

Urmează semnăturile.

Grefa Tribunalului Sibiu Secția III. Dosar No. Fsoc. 658 | 1933

Prezentul extras fiind trecut în registrul de ordine la No. 129 | 1945, se vizează de noi pentru publicare și afișare.

Prim Grefier,
Constantin Gologan

„Impex“ Rudolf Martini succ. & Co
S. I. N. C. Cisnădie

Extras

din procesul verbal despre adunarea membrilor din 20 Oct. 1945.

Se hotărăște: Majorarea capitalului social dela 6.610.000 Lei, cu 3.186.480 Lei, la 9.796.480 Lei, prin operarea mărfurilor înregistrate în contul capitalului întreprinderii conform Decretului Lege Nr. 529 din 11 Iulie 1945.

Urmează semnăturile:

Grefa Tribunalului Sibiu. Secția III.

Prezentul extras fiind conform trecut în registrul societăților sub poz. Nr. 386 din 13 Decembrie 1946. se vizează de noi pentru afișare și publicare.

Sibiu, la 31 Ianuarie 1946.

Prim-Grefier
CONST. GOLOGAN

Trăgând cu urechea

De-a... dictatura

Visalon: Bună dimineața, soață.

Pintilie: Bună să-ți hie inima.

Visalon: Ce-o fo la voi azi noapte, că am văzut lumina aprinsă, ca la priveghiu?

Pintilie: Păi ce să fie? Titi na zorește să-i gate cămașa lui Sălea. De mâne 'n truna avem nuntă. Il însurăm, doar îi fi auzit, nu?

Visalon: Am auzit, cum să nu aud. Dar cum vine asta să-i coasă mamă-sa cămașa de mire? Nu prea e datinal! După cum știu, cam miresele au să facă așa ceva.

Pintilie: Păi, cam așa am zâs și io dar Titiana o ține înainte, că vrea să-și ducă ficiorul la altar cu cămașa „chindisită“ de mâna ei.

Visalon: Bine, mă soață, dar ce zice mireasa la asta?

Pintilie: Treaba ei ce-o zăce. Titiana le-a trimis vorbă socrilor mici, că numai așa o ia de noră pe Palaghia, dacă va fi miră și blândă, ca o mielucea și să lasă după soacră-sa. Altfel îi face calea întoarsă din „he-iurile“ lui Pintilie.

Visalon: Auzi tu ce-i aci! Nici nu v'ți incuscrit bine și ați și luat o „cu răschitorul.“ Iartă-mă, soață, dar n'o porniți bine.

Pintilie: Am zâs-o și io, dar afumata asta de muere o știe a ei înainte: ori îi soacră, ori la loc comanda! Că doar un ficior are!

Visalon: Păi, drept, să-ți spun, io zece fete să am și nu le-ași da nori la Titiana ta.

Pintilie: O fi. Da uite că Pricop numai una are și tot și-o luat inima în dinți. Pân' la urma urmelor, să vezi că tot s'or înțelege bine.

Visalon: Să dea Dumnezeu, dar io tare mă îndoi. Și nu mi-e de alta, dar suntem vecini și n'aș vrea să-mi scoată și mie Titiana peri cărunți. Pe tine te-a albit de tot. Acum a bună-seamă, că vine rândul meu.

Pintilie: O mai imbărrănit și ea, mări soață. I s'a mai tocit melița... Să știi că s'a mai „cârcit“ de o vreme încoace... Numai la schimbarea veacului o mai dă câte-o leacă pe buza... dictaturii...

Visalon: Bine, măi, dar io știu că numai noi bărbații facem dictatură, nu și femeile.

Pintilie: Ei, fârtate, s'a cam terminat cu noi. Ne-o iau înainte hele cu cârpă! N'ai auzit că de-acum înainte și ele au dreptul să fie alese în parlament, în posturi de prifecți, ori de primari? Să 'ngroașe gluma!

Visalon: Te pomenești că Titiana ta o și pus ochii pe primăria din Hopârtele... Doamne apără-ne. Io unul, decât să stau în satul cu femeie primar, mai bine iau câmpii, ca oiaia Pătrului!

Să auzim de mai bine!

Audetot

SĂMÂNȚĂ DE CANEPĂ

Condițiunile se comunică la cerere / cumpără Fabrica de topit și melițat cânepă și in, — Ing. Joan F. Negruțiu, BLAJ, Gara Câmpul-Liberității.

GURA

SATUL

GLUME

Surul, ologul, golanul și...

Un surd, un olog, un golan orb treceau odată împreună pe pădure. Deodată surdul se opri și puse la pândă.

— Auzi niște șoa te și ceva, mot de pași — zise el către lo-

— Vai de mine, strigă golanul riat, mă tem, că vor fi niște hoși să ne desbrace de haine. Ce știm face?

— Auzi vorbă — zise ologul hai să fugim!..

— Ce mai tot vorbești, zise surdul să ne vedem liniștiți de drum, fi, vom mai vedea...

Cămătarul...

Creștinul: Cine pe sărac — pe Dumnezeu împrumută...

Cămătarul: Dar cu cât...

Strigături la judecătoria

— Dia Maranureș —

— Pe nevasta cea urită Nu-i păcat s'o dai de răpă. Pe nevasta cea frumoasă T'e mai drag s'o fii în casă.

Cine bate cu stânga,

Ca le ea cu dragostea?

— Lă să, lele, dragostea

Că s'aprinde pajistea

Atâta boal' aş avea...

— Sub răchită rămurată,

Şade beba supărată,

Cu fata nemăritată:

Mărta-o-ar, nu se se'ndu-

Că mai are un dinte'n g.

Ş-acela-i cât o fasulă...

— Draga mamei laudată

Cu cânepa nelucrată:

Şi de an și de ast an,

Infundată într'un bostan!

(Din colecția Cămin. ONISIFOR B.)

Din Ocna-Sibiului

Leliță cu ochii verzi,

Ieși afa'ă de mă vezi,

Ieși afară la porțiță,

Că te-așteaptă-al tău băd.

Pe sub mână că-i române

Şi e neam de viță bună,

Că de-er fi de altă lege,

Pe sub mână mea n'ar l.

M'a făcut maica într'o no

Jucător și bun de toate,

M'a făcut maica la sură,

Jucător și bun de guă.

Bate-mă Doamne să mo

Pe perină de futon,

În brațele cu-i mi-e dor;

Bate-mă Doamne să zac

Pe perină de bumbac,

În brațele cui mi-e drag.

(Din colecția N. Balte)